מתני' אין חוששין שמא גירדה חולדה כו'. אין מושמין כשנדק זוית זו וצא לנדוק זו שמא מתוך שצא לנדוק זו גילדה מולדה ממך למקום הנדוק ולריכה לחזור ולנדוק: **שאם כן.** שנמלא לחוש לכך הרי גם מחלר למלר יש לומר כן לתי נדקתי קודם לתניני ולשמר נדיקתי הניחה מולדה ממך מחלר תניני ולין לנדר קוף ולשו מלר ממש קשמר לשל כל נתי שחלר קרוי חלר: **גמ'** הא חזיק. שהניחתו לכאן חיישינן שמא עדיין הוא כאן ולריך לנדוק ולשמר נימא מלכתיה: **מי לא תנן.** במסכת תלוות מדוחות העוסדי כוכיס טמאין מפני שקוברין נפליהס בתיהס והעכו"ס מטמאין בתיתתן אף בשהא לרבנן ולר"ש בן יוחי נמי לשמר קברי העוסדי כוכיס אינס מטמאין בתגע ומשא מודה הוא דלא לשיעורו אלא בשהא לשהא מטומאת שהא דלא מקרו לשמר בתלמוד[ס]: **ומ' יוסה.** העכו"ס במדור ויהא המדור לריך בדיקה ארבעים יום ואע"פ שאין לו אשה[ג] וכל מקום שחולדה וחזיר יכולין להלוך א"צ בדיקה א"ר זירא לא קשיא הא בשבר והא בלחם בשבר לא משיירא בלחם משיירא אמר רבא האי מאי בשלמא התם אימור הוה אימור לא הוה ואם תמלא לומר הוה אימור אכלתיה אבל הכא דודאי דחזינא דשקל מי יימר דאכלתיה הוי ספק וודאי[ס] ואין ספק מוליא מידי ודאי ואין ספק מוליא מידי ודאי והא[ד] תניא חבר שמח והניח מגורה מליאה פירות ואפילו הן בני יומן הרי הן בחזקת מתוקנין והא הכא דודאי טבילי הני פירי וספק מעושרין וספק לא מעושרין וקאתי ספק ומוליא מידי ודאי התם ודאי וודאי הוא דודאי מעשרי כדר' חנינא חוזאה[ס] דא"ר חנינא חוזאה[ה] חזקה על חבר שאין מוליא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן ואי בעית אימא ספק וספק הוא דילמא מעיקר' אימור דלא טבילי כר' אושעיא דא"ר אושעיא[ו] מערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ואין ספק מוליא מידי ודאי והתניא אמר ר' יהודה[ז] מעשה בשפחתו של מליק אחד ברימון שהטילה נפל לבור ובא

אין חוששין שמא גירדה חולדה. ואם תמלא והא מריחא שמעי' דקתני כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין לריך בדיקה[א] תריץ דהוה מוקמינן בשאין חולדה ובכלאם יכולין להלך שם: **כל** מקום שחולדה וברדלס וחזיר מצויין שם אין צריך בדיקה. לומר ר"י לכנסיס מותרין ליכנס בשבי עובדי כוכבים אפי' אין חזיר וחולדה מלויין שם משום לתניני בתוספתא[ט] דאין מדורות העובדי כוכבים בחזקה לאכלך:

בבשר לא משיירא. לומר ר"ת להיינו דוקא בשר נפלים דרכיך[ב] להם בספרן [שני] דב"ק (דף יט: ושם) תשיב חזיר שאכל בשר אכילה על ידי להתק: **ואם תמצא** לומר הוה אימור אכלתיה. ול"ת והא מדורות העובדי כוכבים לשות היתיר הן ותנן במסכת טהרות (פ"ו מ"ד) כל מקום שאתה יכול להרשות ספיקות וספיקי ספיקות ברשות היחיד טמא וי"ל דלא דמי דך ספיקא לשאר ספיקי לתמלי אית לן למימר שיהא בו נפל[ג] ודמי לספק ביאה ס"ג תימר בכלאים עדיף משאר ספיקות לספק ברגיל הוא וקרוב לודאי ותדע לתפילו מידי ודאי נעי למימר שיוליא זה הספק: **כדי שתהא בהמה אוכלת.** דמ"מ הוי ודאי טבל מדרבנן לעניין אכילת קבע אפי' הכניסה במוץ שלא כדאמר בהמה אוכלת משמע אבל הוא עלמו אסור ובתוספתא תניא ומייתי לה בפ"ק דביצה (דף יג.) הכניס לתי שבולין לעשות מהן עיסה אוכל מהן ערמי ופטור וקאתי ספק ומוליא מידי ודאי דרבנן ומשיב להו בחזקת מתוקנים גבי חמץ דאמי לא אמי ספק ומוליא מידי ודאי בדיקה דרבנן דמדלוייתא בטיטול בעלמא סגי ואומר ר"י דאמני' אילי בשלא ניטלו דהוי ודאי דאוריי' ועוד דכאן לא היה לעורך המפה[ג]:

ספק

אמרינן בחזקת מתוקנין. ולא והתניא מעשה בשפחתו של מליק אחד ברמון, פירוש שם מקום. שהטילה נפל לבור, מתוקנין היינו בהנך לגא חזו לגא לבהמה והא דפריך במנחות בפרק רבי ישמעאל (דף סז: ושם) לאמי דקאמר מירוח הנכרי אינו פוטר משום בעלי כיסין פירוש עשירים שמוכרין תבואתן לנכרי קודם מירוח וחוזרין וקונין מהן לאחר מירוח תרומה נמי לפשר לשמיר בדבי לוסשעיא וכו'[ד] משמע לגמרי פטור[ה] ה"פ עדיף להו כדבי לוסשעיא ומדמי דמאכל בהמה מה הועילו חכמים בתקנתן[ו]: **כדי שתהא בהמה אוכלת.** משמע דבטיל שרשה פני הבית לפילו בהמה נמי לא לכלה ותימה לר"י מאי שנא משאר הנאה דשרי לגא מלינו טבל שהות לאוכל בהמה ויש לומר דדרשינן בבהמה מדליקין (שבת כו. ושם) גבי אין מדליקין בטבל טמא משום דכתיב את משמרת תרומתי בשאי תרומות הכתוב מדבר לאת טהורה ואחת טמאה מה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ולילך[ז] לף טמאה כן[ח] והיינו הדלקה[ט] והדר גמר טהורה מטמאה מה טמאה דמיתסר בהדלקה קודש הרמה לף טהורה וכן להאכיל לבהמה וכל הנאה של כילוי[י] ומהכא נמי ידעינן לתין ישראל מאכיל לבהמתו כרביני תרומה ורש"י לא פי' כן בשבת[ט]:

בשפחתו של מציק **ובא** בהן והציץ לידע אם זכר אם נקבה. מכאן אין להוכיח דספחה מטמאה בלידה דשמא של גבירתה היה[יא] מיהו בת"כ אמרינן בהדיא דבר אל בני ישראל אין לי אלא בני ישראל מנין לנדות גיורת ושפחה משוחררת ושאין משוחררת ת"ל אשה והא דפריך בפ' הערל (יבמות עד: ושם) מי מלית אמרת תרומה כתיב הכא והתניא דבר אל בני ישראל גיורת ושפחה משוחררת מנין ת"ל אשה הא דנקט התם משוחררת לאו למעוטי שאין משוחררת אלא קיצר הברייתא משום דלא פריך אלא ממשוחררת כדמסיק ואי ס"ד לתרומה משוחררת נמות מיכל תרומה ניהו ושאין משוחררת אלא שפיר אם היא של מ[יב] כהן ואומר ר"י דכהן שוטה היה דלפילו אם נאמר של גבירתה היה וכהן זה קרוב היה לא היה לו ליטמא דאמרינן במורת כהנים לתין כהן מטמא לנפלים דדומיא דלתניו ואמו בעינן בני קיימ[יב] ועוד דכאן לא היה לעורך המפה[יג]:

ספק

מאכל בהמה חייב במעשר, דהא תנן (דמאי פ"ו מ"ג) הלוקח מזרע ובהמה פטור, כדמאי תניא לה (ע"ז שם).

ם א מיי' פי"ג מהלכות ממרים ומלה הלכה ז סמג עשין לט טוש"ע יו"ד סי' תלד סעיף ג:
סא ב מיי' פי"ל מהל' טומלת מת הלכה ז:
סב ג שם הלכה ח:
סג ד שם הלכה ט:
ה [מיי' פ"י מהל' מעשר הלכה י]:
סד ו מיי' פ"ג מהלכות מעשר הלכה ו סמג עשין קלה טוש"ע י"ד סי' שלו סעיף פד:

מוסף תוספות

א. ואי חוששין אמאי לא. מ' סר"ן. ב. ואורחיה הוא. תום' ס"ס. ג. [והא] לא שכיח הוא. תום' ס"ס. ד. כלומר מה הועילו חכמים בתקנתן, דאי בעי פטר לה כדר' אושעיא. מ' סר"ן. ה. [ד]אי לבהמתו דוקא קאמר וכו' מאי קא פריך, ניחא ליה טפי למעבד ע"י גוי כדי לפוטרה לגמרי. תום' ס"ס. ו. ואמאי אין מירוח הגוי פוטר. ס"ס. ז. פי' אכילתה. ס"ס. ח. אין לך בה אכילתה. ס"ס. ט. אלא משעת הרמה ואילך. ס"ס. י. אבל הנאה שאינה של כילוי שרי. תום' שבת סו. יא. והשפחה נטלתו והטילתו לבור. מהר"ס מלמות. יב. לאפוקי נפלים דלאו בני קיימא נינהו. תום' ר"פ. יג. שהרי אין כהן מטמא לקרובין אלא לצרכן לקברן ולהביא להם ארון ותכריכים אבל בלאו הכי לא. מ' סר"ן.

רבינו חננאל

אין חוששין שמא גירדה חולדה מבית לבית. ששאא הוא דלא חיישינן, הא אילו חזינן לחולדה דשקלא נהמא קמן צריך לבדוק עד דמשכח לה, אמאי נימא אכלתיה, כדתנן בסוף אהילות בבנין מדורות הגוים טמאים וכו', כל מקום שחולדה וחזיר יכולין להלך אין צריך בדיקה, דאמרינן כל שרץ שהיה שם הללו אכלוהו. ופריך ר' זירא מתני' באהילות בבשר שרץ דלא משיירא, לפיכך לא חיישינן, מתני' דהכא בלחם משום דמשיירא. רבא אומר התם באהילות ספק וספק הוא, אמרינן שמא שרץ היה שם. ואם היה שם שמא אכלוהו החולדה והחזיר. הכא ודאי היה שם פת, ומשמא אכלתהו חולדה לא שרינן ליה, דאין ספק דוחה הודאי. ומתמהינן ולא. והתניא חבר שמח והניח מגורה מליאה פירות וכו'. ודחינן התם נמי ודאי הוא שעשרן, כי חזקה היא על החבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו. ירושלמי ובלבד שמת ביישוב הדעת. אי נמי דלמא לא טבילי, וכר' אושעיא עביד דאמר מערים אדם על התבואה ואינו עושה אותה גורן, אלא מכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת המוץ ופטורה מן המעשר, לפיכך אמרו בחזקת מתוקן הוא, אבל אלו נתברר דודאי טבילי לא